

LESTIPS

– bij –

een mop met een bij bij

Over het boek:

In dit boek voor startende lezers staan een heleboel leuke moppen, raadsels en grappige beeldverhalen. Riet Wille verzamelde moppen over de school, dieren, de dokter, eten ... Richard Verschraagen maakte er weer uitbundige illustraties bij. In het hele boek staan de families van Sam en Noor centraal. Lees en lach je mee?

Over deze lestips:

Met deze lestips gaan beginnende lezers actief aan de slag met de moppen uit 'een mop met een bij bij'. Ze sorteren moppen in categorieën, schrijven moppen over en maken er een tekening bij, lezen zelf moppen voor, kiezen hun favoriete mop, vullen ontbrekende woorden aan ... Ze spelen zelfs een echte moppenbingo. Ook met raadsels gaan ze aan het werk. Ze lossen raadsels op en bedenken er zelf een.

Thema's: mop, raadsel, taal

Doelgroep: 1ste leerjaar / groep 3

Over de makers:

Riet Wille is opgegroeid in Lochristi en woont in Gent. Ze werkte als logopediste met kinderen die moeite hebben met lezen. Ze schrijft boeken voor eerste lezers en poëzie. Ze heeft een voorkeur voor teksten op een laag AVI-niveau, en steekt haar boeken vol raadsels, rijmpjes en taalspelletjes. Ze werkt ook mee aan 'Dichter', een tijdschrift van Plint met kinderpoëzie. Ze schrijft regelmatig teksten voor verschillende educatieve uitgeverijen. Riet is al bekroond met de Boekenleeuw, een Boekenwelp en een Vlag en Wimpel. www.rietwille.be

Richard Verschraagen is geboren in Utrecht en woont nu in het Zeeuwse Kattendijke. Hij geeft les in het basis- en voortgezet onderwijs. Als leerkracht tekent hij veel op het bord. Een tekening zegt immers vaak meer dan een ellenlange uitleg. Richard wilde graag meer doen met zijn tekenpassie en hij besloot om Toegepaste grafiek te studeren aan de KASK in Antwerpen. In enkele jaren tijd verschenen een heel aantal prentenboeken, boeken voor eerste lezers en boeken voor kinderen vanaf 8 jaar. Enkele van zijn boeken zijn ook in het buitenland verschenen. Het geheim tussen de boeken is bekroond met een White Raven.

Instap

Neem kopieën van een tiental moppen uit het boek (bij voorkeur 2 moppen per hoofdstuk, geen raadsels). Leg ze op verschillende plekken in de klas. Geef de kinderen kaartensetjes met de verschillende categorieën uit het boek: een mop aan huis, een mop op school, een mop met een dier, een mop met pijn, een mop met een hap. Kunnen de kinderen de 'juiste' categorie bij elke mop leggen? Bekijk het resultaat klassikaal. Bespreek zeker de moppen waar verschillende categorieën bij gelegd werden. Waarom past een bepaalde categorie wel of niet?

Moppenbingo

Speel moppenbingo met de klas. Gebruik de strookjes van bijlage 1 om voor elk kind een andere bingokaart (van vier strookjes, dus zestien woorden) te maken. Elk kind mag een mop (of een raadsel) uit het boek voorlezen. Als de kinderen een woord uit hun bingokaart horen, mogen ze het doorstrepen. Wie heeft als eerste zijn of haar bingokaart vol?

Je kan deze bingo zelf nog aanpassen. Daarbij kan je differentiëren volgens elk niveau. Vervang bijvoorbeeld per kaart enkele woorden door 'rijmt op ...', voeg enkele werkwoorden toe, om het eenvoudiger te maken kan je enkele woorden vervangen door een prentje dat niet doorstreept moet worden ...

Moppentrommel

Laat elk kind een mop uit het boek overschrijven. Steek de moppen in een trommel. Elk kind trekt nu één mop uit de trommel. Hij of zij maakt er een tekening bij. Vergelijk nadien de eigen tekeningen met de tekeningen uit het boek. Wat zijn de overeenkomsten en verschillen? Plak de eigen tekeningen op de buitenkant van de moppentrommel.

Je kan regelmatig op deze trommel terugvallen voor een korte activiteit. Bijvoorbeeld: in kleine groepjes lezen de kinderen moppen voor aan elkaar. De kinderen proberen om niet te lachen. Wie valt er eerst af?

Ontwikkelingsdoelen

1. Nederlands - Luisteren

1.1 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) de informatie achterhalen in een voor hen bestemde mededeling met betrekking tot het school- en klasgebeuren.

5. Nederlands - Strategieën

5.2 De leerlingen kunnen bij de eindtermen luisteren, lezen, spreken en schrijven de volgende strategieën inzetten: hun manier van luisteren, lezen, spreken en schrijven afstemmen op het luister- lees-, spreek- of schrijfdoel, en voor spreken en schrijven ook op de luisteraar of lezer.

Ontwikkelingsdoelen

4. Nederlands - Schrijven

4.1 De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = kopiëren) overzichten, aantekeningen, mededelingen op- en overschrijven.

1. Muzische vorming – Beeld

1.6 De leerlingen kunnen tactiele, visuele impressies, ervaringen, gevoelens en fantasieën op een beeldende manier weergeven.

Raadsels

In het boek staan heel wat raadsels (blz. 23,32,54-57). Laat de kinderen in kleine groepjes de raadsels oplossen.

Vervolgens proberen de kinderen zelf een gelijkaardig raadsel te maken, in het thema 'dieren'. Daarvoor kunnen ze volgend sjabloon gebruiken:

- het is een dier
- de kleur is ....
- het heeft ..... poten (0 / 2 / 4 / 6 / 8 / meer dan 8)
- op zijn vel zit haar / schubben / veren / pels
- en het rijmt op ...

Ze schrijven het raadsel op. Daarna schuiven de groepjes door. Kunnen ze het raadsel van het vorige groepje oplossen?

Zoek het dier of de hap

Laat de kinderen individueel of in groepjes de rebussen van bijlage 2 oplossen. Daarna gaan ze op zoek naar de afbeeldingen van de dieren in het boek.

De kinderen vullen ook bijlage 3 in. Daar schrijven ze woorden binnen het thema 'eten', een andere belangrijke categorie in het moppenboek.

Zelf woorden laten invullen in moppen

Selecteer enkele moppen uit het boek en haal belangrijke woorden weg. Kunnen de kinderen het juiste woord invullen?

Ook in bijlage 4 staan enkele invul-versjes. Welk rijmwoord past? Alle rijmwoorden zijn kleuren. De kinderen gebruiken die kleur om de tekening van Noor in te kleuren.

Ontwikkelingsdoelen

3. Nederlands - Lezen

3.1 *De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) de informatie achterhalen in voor hen bestemde instructies voor handelingen van gevarieerde aard.*

4. Nederlands – Schrijven

4.2 *De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven): een oproep, een uitnodiging, een instructie richten aan leeftijdgenoten.*

Ontwikkelingsdoelen

3. Nederlands – Lezen

3.1 *De leerlingen kunnen (verwerkingsniveau = beschrijven) de informatie achterhalen in voor hen bestemde instructies voor handelingen van gevarieerde aard.*

Ontwikkelingsdoelen

5. Nederlands - Strategieën

De leerlingen kunnen bij de eindtermen luisteren, lezen, spreken en schrijven de volgende strategieën inzetten:

5.1 *zich oriënteren op aspecten van de luister-, lees-, spreek- en schrijftaak: doel, teksttype en eigen kennis, en voor spreken en schrijven ook op de luisteraar of lezer;*

5.2 *hun manier van luisteren, lezen, spreken en schrijven afstemmen op het luister-, lees-, spreek- of schrijfdoel, en voor spreken en schrijven ook op de luisteraar of lezer;*

5.3 *tijdens het luisteren, lezen, spreken en schrijven hun aandacht behouden voor het bereiken van het doel;*

5.4 *het resultaat beoordelen in het licht van het luister-, lees-, spreek- of schrijfdoel.*

er zit een bij bij

Laat de kinderen kijken naar het omslag van het boek. Kunnen ze terugvinden bij welke mop of bij welk raadsel uit het boek deze tekening hoort? Vertel dat je nu iets anders gaat voorlezen over een bij. Het is geen raadsel, en ook geen mop, maar een gedicht.

‘zoen, zoen, zoen,’
dat doet de bij.
‘dat is fout,’
mort de dar.
(dat is de man van de bij)
‘een bij zoemt zoem, zoem, zoem.
wat doe jij nou?’
‘maar ik hou van jou,’
zo zegt de bij.
‘dus zoem ik zoen, zoen, zoen.
ik kan daar niets aan doen.’
(uit: *die hoed zit goed*, De Eenhoorn, 2013)

Kunnen de kinderen uitleggen waarom dit een gedicht is? Wat is het verschil tussen een gedicht en een mop? Kan een gedicht ook grappig zijn?

Extra tip: mail naar wedstrijd@eenhoorn.be en vraag een gratis poster aan met dit bijengedicht en de covertekening. Hang deze op in je klas of in de schoolbibliotheek.

Ontwikkelingsdoelen

5. Nederlands - Strategieën

De leerlingen kunnen bij de eindtermen luisteren, lezen, spreken en schrijven de volgende strategieën inzetten:

5.1 zich oriënteren op aspecten van de luister-, lees-, spreek- en schrijftaak: doel, teksttype en eigen kennis, en voor spreken en schrijven ook op de luisteraar of lezer;

Afronding: mopverkiezing

Hou een mopverkiezing met de hele klas. Laat het boek enkele dagen in de leeshoek liggen en laat de kinderen stemmen door middel van post-its of kleine stickertjes. Laat enkele kinderen de vijf genomineerde moppen (die de meeste stemmen kregen) uitbeelden. Kunnen de andere kinderen raden welke mop het is? Kan iemand de mop zelf vertellen (zonder voor te lezen uit het boek)?

Op elke mop kan nu door handopsteking gestemd worden. De meest populaire mop wordt ‘de mop van de klas’. Schrijf die op een groot vel papier over. Teken er een grote kader rond. De kinderen mogen deze poster zelf verder versieren, inkleuren, ... Hang deze poster op een leuke plek in de klas.

Bijlage 1- moppenbingo

sam	beer	man	waar
noor	goed	boos	wie
wat	vis	doos	klas
huis	dier	weer	dom
mam	school	muis	zoek
pap	koek	zien	kat
juf	pijn	heb	vies
ben	kop	pop	boom

Bijlage 2 - zoek het dier

. . l f

d . . f

p . . w

p . . r

s t . . r

m . . s

h a a .

k . .

b . .

. . s

h a a .

. . n d

r . t

. . p

l . m

p . .

b . g

b . . .

k . .

d . s

Bijlage 3 - schrijf wat de kok maakt

Bijlage 4a - noor rijmt op voor

de kleur van haar jas rijmt op doen,
maak de jas dus .....

de kleur van haar muts rijmt op bouw,
maak de hoed dus .....

de kleur van haar broek rijmt op tuin,
die broek is dus .....

de kleur van haar trui rijmt op poot
die trui is dus .....

de kleur van haar sok rijmt op fit,
maak die sok dus .....

de kleur van haar das rijmt op wijs,
maak die das dus .....

de kleur van haar laars rijmt op kaars,
maak die laars dus .....

de kleur van haar riem rijmt op hart,
maak die riem dus .....

de kleur van haar bloes rijmt op meel,
maak die bloes dus .....

en ha, ha, ha, de kleur van haar hand is vies
en dat rijmt op .....

